

NÁMSLEIÐ

Starf við umönnun
og íslenska

FRÆÐSLUMIÐSTÖÐ
ATVINNULÍFSINS

NAFN NÁMSKRÁR

Smiðja 2-1

númer 23-256-2-160

Íslensk menning og samfélag

númer 18-253-2-200

NÁMSLEIÐ

Starf við umönnun og íslenska 23-256-2-160, 18-253-2-200

VINNUSTUNDIR NEMA

220 klukkustundir alls

HVERJUM ÆTLAÐ

Fullorðnu fólki eldra en 18 ára

ÚTGEFANDI

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins, 2026.

Gert af: Fræðslumiðstöð atvinnulífsins

Staðfest af FA samkvæmt reglum um uppbrot námskráa FA

Efnisyfirlit

Námsleið – námskrá.....	2
Titill: Starf við umönnun og íslenska	2
Námskrá: Smiðja 2-1	2
Íslensk menning og samfélag.....	2
Námsleið lýsing: Starf við umönnun og íslenska.....	2
Skipulag	3
Hæfniviðmið náms.....	3
Námsmat.....	4
Yfirlitstafla.....	5
Námsleið: Starf við umönnun og íslenska	5
Námsþættir.....	6
Verkefni í smiðju F- SMÍÐ1VA_27	6
Verklag og vinnubrögð F- SMÍÐ1VE_1	7
Þjálfun og sjálfstæð vinna F- SMÍÐ2ÞS_1	8
Íslenskt mál F- ÍSLE1LU_48_1 (A1 - Evrópski tungumálaramminn).....	10

Námsleið – námskrá

Vísað er til vefsíðu Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins (www.frae.is) á lista yfir hugtök í námskrám, námsleiðum og námslýsingum FA.

Titill: Starf við umönnun og íslenska

Námskrá: Smiðja 2-1
Íslensk menning og samfélag

Námsleið lýsing: Starf við umönnun og íslenska

Námsleiðin sem hér er lýst er hluti af námskránni Smiðja 2.1 og námslýsingu starf í umönnun henni tengdri sem og hluti af námskránni Íslensk menning og samfélag. Allir námsþættir úr Smiðju 2.1 starf í umönnun liggja til grundvallar auk námsþáttarins íslenskt mál úr námskránni Íslensk menning og samfélag.

Megintilgangur með námi í smiðju er að námsfólk kynnist fjölbreyttum vinnuaðferðum þar sem reynir á verkunnáttu, sköpunarkraft, samhæfingu og fjölbreytt tjáningarform. Námið er ætlað þeim sem vilja kynnast störfum og hugmyndafræði í umönnunarstörfum og þjálfar þátttakendur fyrir slíkt starf. Megináhersla með smiðjunni Starf í umönnun er að nemendur fái innsýn í helstu verkferla sem tengjast umönnunarstarfi með hagnýtri fræðslu og verklegri þjálfun. Þau taka virkan þátt í fjölbreyttum verkefnum sem leggja áherslu á virkni en sú reynsla mun nýtast við að bæta við sig frekari þekkingu, leikni og hæfni.

Tilgangur námsins í Íslenskri menningu og samfélagi er að auðvelda fólki af erlendum uppruna aðlögun að íslenskum vinnumarkaði. Í námi er lögð áhersla á íslenskt mál.

Áhersla er á almenna starfshæfni námsfólks eins og hún hefur verið skilgreind hjá Fræðslumiðstöð atvinnulífsins (FA).

Heildarnámstími námsleiðar er 220 klukkustundir en námskráin Smiðja 2-1 er alls 160 klukkustundir og Íslensk menning og samfélag alls 200 klukkustundir.

Skipulag

Viðurkenndur fræðsluaðili ber ábyrgð á framkvæmd námsins og skipar verkefnastjóra náms. Hlutverk verkefnastjóra er að hafa umsjón með náminu og framkvæmd þess, sjá til þess að námsþættir séu samþættir eins og kostur er og tryggja rökrétta samfellu þeirra. Framsetning námsefnis þarf að taka mið af reynslu nemanna.

Leiðbeinendur tala íslensku. Ef brýn þörf er á, skýra leiðbeinendur mál sitt á öðru tungumáli sem hentar nemahópi.

Hæfniviðmið náms

Að loknu námi skal námsfólk búa yfir færni samkvæmt eftirfarandi hæfniviðmiðum. Nánar er vísað til hæfniviðmiða einstakra námsþátta:

Þekking

Nemi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- helsta fagmáli í tengslum við verkefni smiðjunnar
- reglum, verkferlum og vinnubrögðum sem tilheyra starfinu
- eiginleikum og nýtingu efna við vinnslu verks í smiðju
- verkáætlun, verklýsingu og tengdum gögnum
- undirbúningi verks s.s. með einföldum skýringamyndum eða öðru
- virkni algengra áhaldna og tækja sem henta starfinu
- mikilvægi góðs sjálfstrausts í samskiptum.
- Gagnlegum aðferðum í samskiptum

Leikni

Nemi skal hafa öðlast leikni í að:

fylgja reglum, verkferlum og öðrum ákvörðunum á vinnustað

- vinna sjálfstætt og með öðrum að lausn verkefna
- nota mismunandi aðferðir sem hæfa verkefninu
- lesa og rissa einfaldar teikningar / skýringamyndir
- nota viðeigandi efni, meðhöndla þau m.a. til að ná fram ólíkum áhrifum
- beita viðeigandi fagþekkingu og þekkja fagmálið
- nota algeng áhöld og tæki.
- tjá sig á íslensku

Hæfni

Nemi skal geta hagnýtt sér þá almennu þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

sýna fram á góðan undirbúning og öguð vinnubrögð

- leysa viðfangsefni / verkefni sem tilheyra starfinu
- fylgja fyrir fram ákveðnum reglum og verkferlum á vinnustað
- sýna jákvætt viðhorf til starfsins og axla ábyrgð á því
- vinna verkefni sjálfstætt og í samstarfi við aðra
- þróa hugmyndir og hagnýta tækni
- fjalla um / ræða vinnuna út frá eigin túlkun

Námsmat

Námsárangur er metinn með fjölbreyttum aðferðum sem lýst er í kennsluáætlun með áherslu á leiðsagnarmat sem byggir á vinnu og virkni nema. Gert er ráð fyrir að ferilbók nýtist í tengslum við verk- og vinnustaðanám þar sem við á.

Áhersla er á að bæði leiðbeinendur og nemar fari sem oftast yfir það sem hefur áunnist og hvernig gangi að ná hæfniviðmiðum námsins. Námsmat nýtist sem staðfesting á námsárangri og jafnframt sem lærdómur, hvatning og endurgjöf á námstímanum.

Yfirlitstafla

Námsleið: Starf við umönnun og íslenska

Tafla 1: Skipulag náms

Tími er tilgreindur í klukkustundum

Nafn námsþáttar	Skammstöfun namskra.is	Klst. heild	Klst. Fræðslu	Klst. framlag -viðbót	Eining	Prep
Verkefni í smiðju 2-1.1 Innihald námskeiðs, þarfagreining, félagslegt nám, grunnorðaforði, skipulag, verkdagbók, vinnuumhverfi	F- SMID1VA_27	20	10	10	1	1
Verklag og vinnubrögð 2-1.2 Samskipti, fagmál, vinnuumhverfi, aðstæður, starfsreglur, öryggi og heilsa, skyldur og trúnaður, réttindi	F- SMID1VE_1	20	10	10	1	1
Þjálfun og sjálfstæð vinna 2-1.3 Samskipti, vinnuumhverfi, skapandi smiðjur, vettvangsnám, lokaverkefni.	F- SMID2PS_1	120	68	52	6	2
Íslenskt mál Lestur, málfræði, ritun	F - ÍSLE1LU_1	60	30	30	5	1
Vinnuframlag nema		220	118	102	13	

Tölur aftan við skammstöfun í töflunni vísa til útgáfunúmers námsþáttar á vefsvæði namskra.is

Frjálst val: Nei

Námsþættir

Heiti námsþátta kemur fram í yfirlitstöflu hér að framan og nánari lýsing er á hverjum námsþætti hér á eftir. Heitin eru lýsandi fyrir hvert fag. Þar fyrir aftan eru einkenni námsþátta úr namskra.is

Verkefni í smiðju

F- SMÍÐ1VA_27

Þrep	1
Vinnustundir	20 (10+10)
Námsgrein	Smiðja, verkefni #1
Viðfangsefni	Innihald námskeiðs, þarfagreining, félagslegt nám, grunn orðaforði, skipulag, verkdagbók, vinnuumhverfi

Lýsing

Tilgangur þessa námsþátta er að nemar kynnist grundvallaratriðum smiðjunnar, verkefnum sem vinna skal, verkferlum og hverjar áherslur námsins eru. Mikilvægt er að strax við upphaf náms fá nemar að koma á framfæri fyrri menntun, reynslu og áhugasviði innan sviðsins svo nýta megi styrkleika og áhugasvið nema til að gera námið eins markvisst og mögulegt er. Hópurinn er eflur til samvinnu með ýmsum aðferðum, líkt og samvinnuleikjum og verkefnum en einnig er grunnorðaforði í störfum í umönnunarstörfum kynntur og þjálfður.

Hæfniviðmið námsþátta

Nemi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- grunnatriðum og verkefnum smiðjunnar
- hópavinnu og mikilvægi samstarfs innan hópa
- mikilvægi góðrar mætingar og virkrar þátttöku í námi

Nemi skal hafa öðlast leikni í að:

- fylgja reglum og fyrirmælum leiðbeinanda
- fylgja verklýsingum
- ræða framvindu mála / verks með algengu fagmáli
- skipuleggja nám sitt

Nemi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

- nota spil og leiki til að efla samskipta og samvinnufærni
- taka þátt í hópa og teymisvinnu
- þróa samskiptahæfni sína

Námsmat

Símat með fjölbreyttum matsaðferðum og áherslu á leiðsagnarmat sem byggir á vinnu og virkni nema

Verklag og vinnubrögð

F- SMÍÐ1VE_1

Prep	2
Vinnustundir	20 (10+10)
Námsgrein	Smiðja, verklag og vinnubrögð #2
Viðfangsefni	Samskipti, fagmál, vinnuumhverfi, aðstæður, starfsreglur, öryggi og heilsa, skyldur og trúnaður, réttindi

Lýsing

Tilgangur námsþáttarinnar miðar að því að námsfólk þjálfist í notkun fagmáls á íslensku sem þarf til að tjá sig í umönnunarstarfi, kunni að eiga einföld samskipti við þjónustugega og samstarfsfólk, komi fram af kurteisi og með fagmennsku að leiðarljósi. Nemar fá fræðslu um vinnuumhverfi og ábyrgð á eigin heilsu, öryggi og umhverfi. Nemar fá fræðslu um réttindi og skyldur á vinnustað auk trúnaðar sem krafist er í umönnunarstörfum. Nemar fá kynningu á starfsreglum og vinnuumhverfi í umönnunarstarfi, fá þjálfun í að bregðast við ýmsum aðstæðum sem gætu komið upp í starfi, þar sem krafist er viðbragða af fagmennsku. Þá er fjallað um mikilvægi trúnaðar í starfi í samræmi við Persónuverndarlög, 90/2018, eins og við á; lög um opinbera starfsmenn 70/1996 þar sem við getur átt. Beitt verður fjölbreyttum kennsluaðferðum til að ná fram markmiðum. Áhersla er lögð á að námsfólk tileinki sér sjálfstæð, öguð og fagleg vinnubrögð, fái þjálfun í að beita útsjónarsemi í verkefnum og efli samvinnu- og samskiptafærni sína.

Hæfniviðmið námsþáttar

Nemi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- grunn í fagmáli tengt umönnunarstarfi
- réttindum, skyldum og trúnaði sem krafist er í umönnun
- starfsreglum og vinnuferlum í umönnun
- vinnuumhverfi og ábyrgð á eigin heilsu í umönnunarstörfum

Nemi skal hafa öðlast leikni í að:

- eiga fagleg samskipti við þjónustugega og samstarfsfólk
- bregðast af fagmennsku við aðstæðum sem geta komið upp í starfi.

Nemi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

- vinna hefðbundin umönnunarstörf
- nota verklýsingar og verkferla á réttan hátt og fylgja þeim
- meta aðstæður, leita leiðsagnar og leysa úr málum sem krefjast faglegra viðbragða.

Námsmat

Símat með fjölbreyttum matsaðferðum og áherslu á leiðsagnarmat sem byggir á vinnu og virkni nema

Þjálfun og sjálfstæð vinna

F- SMÍÐ2PS_1

Prep	2
Vinnustundir	120 (68+52)
Námsgrein	Smiðja, þjálfun og sjálfstæð vinna # 3
Viðfangsefni	Samskipti, vinnuumhverfi, skapandi smíðjur, vettvangsnám, lokaverkefni.

Lýsing

Tilgangur námsþáttarins er að veita námsfólki innsýn í vinnustaði og starfshætti í umönnun, auk þess að þjálfa það í að tjá sig á fagmáli og taka þátt í samskiptum við skjólstæðinga og annað starfsfólk af kurteisi með fagmennsku að leiðarljósi. Nemendur fá fræðslu um hvernig skipulagning á umönnunarstarfi fer fram og kynnast ólíkum áherslum vinnustaða eftir stefnu þeirra.

Nemendur fá tækifæri til að taka þátt í daglegu starfi á vettvangi í formi fjögurra daga vettvangsnáms, samtals 20 klukkustundir, þar sem væntingar og skyldur sem fylgja starfinu eru kynntar. Rætt er um væntingar og skyldur nema til vettvangsnámsins og unnið er að undirbúningi þess með verkefnalistum og áherslum sem nemendur skulu afla sér þekkingar og skilnings á. Rífað er upp réttindi og skyldur starfsfólks í umönnunarstarfi. Nemar þjálfast í að taka þátt í skipulögðu starfi í umönnun, meðal annars á hjúkrunarheimilum eða í starfi með fötluðu fólki, með þátttöku í daglegu starfi, aðstoða við matmálstíma og læra að nota hjálpartæki í umönnun. Nemar fá þjálfun í að nota skapandi aðferðir, svo sem hreyfingu, tónlist og listastarf, til að stuðla að vellíðan og virkni þjónustuþega.

Eftir vettvangsnámið vinna nemar verkefni og kynna þau verkefni sem þau tóku þátt í, hugmyndir sem komu upp, og tengja vettvangsnám við námsefnið. Þeir nýta hugmyndirnar áfram í verkefnavinnu og vinna sjálfstætt lokaverkefni, að eigin vali, sem tengist umönnunarstarfi og byggir á reynslu af vettvangi. Lokaverkefnið er unnið með stuðningi frá leiðbeinanda en er að mestu sjálfstætt og lagt er upp með að það sé einstaklingsverkefni. Auk þess er áhersla lögð á að nemendur læri að vinna sjálfstætt, öguð og fagleg vinnubrögð, beiti rökhugsun og útsjónarsemi, og efla samvinnu- og samskiptahæfni sína. Nemendur kynnast einnig íslenskum siðum og venjum og fá innsýn í hvernig þær tengjast starfi og vinnustaðamenningu í umönnun.

Hæfniviðmið námsþáttar

Nemi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- grunnfagmáli í umönnunarstarfi.
- réttindi, skyldum og trúnaði á vinnustað.
- starfsháttum og skipulagi vinnustaða í umönnun.
- starfsreglum og vinnuumhverfi í umönnun.
- notkun hjálpartækja við umönnun.
- skapandi aðferðum sem stuðla að vellíðan og virkni þjónustuþega.
- helstu siðum og venjum í íslensku samfélagi.

Nemi skal hafa öðlast leikni í að:

- skilja samræður og stutta texta tengda umönnun
- þekkja skil á réttindum og skyldum í umönnunarstarfi
- taka þátt í daglegu starfi á vinnustað
- halda trúnaði skv. reglum vinnustaðar.

Nemi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

- sýna fagleg samskipti við þjónustuþega og samstarfsfólk
- tryggja öryggi fyrir sig og þjónustuþega

- miðla hugmyndum og upplýsingum sem nýtast í starfi til samstarfsfólks
- taka þátt og aðstoða við tónlistartengdar athafnir, hreyfiæfingar og listastarf með þjónustuþegum.

Námsmat

Símat með fjölbreyttum matsaðferðum og áherslu á leiðsagnarmat sem byggir á vinnu og virkni nema.

Íslenskt mál

F- ÍSLE1LU_48_1 (A1 - Evrópski tungumálaramminn)

Prep	1
Vinnustundir	60 (eða 30+30)
Námsgrein	Íslenskt mál
Viðfangsefni	Lestur, málfræði, ritun

Lýsing

Tilgangur þessa námsþáttar er að nemi auki færni sína í að lesa, skilja og tala á íslensku. Megináhersla er lögð á talað mál og tjáningu á hagnýtan hátt bæði í samskiptum og frásögn, þannig að námið nýtist nemum í daglegu lífi á Íslandi. Fjallað er um íslenskt þjóðlíf og áhersla lögð á að fylgjast með umræðu í fjölmiðlum og á samfélagsmiðlum, fanga málefni líðandi stundar og tengja umfjöllunina við reynslu og áhugasvið nemanna.

Hæfniviðmið námsþáttar

Nemi hefur öðlast þekkingu og skilning á:

- Helstu málfræðihugtökum og ritreglum sem nýtast í talmáli og ritmáli.
- Mismunandi tegundum af texta og undirstöðuatriðum í upplestri.
- Algengu myndmáli og líkingamáli.
-

Nemi hefur öðlast leikni í að:

- Lesa stutt hagnýtt efni og tjá sig um það.
- Taka þátt í samræðum, bregðast við og eiga frumkvæði í samskiptum.
- Kynna viðfangsefni, víkja frá undirbúnum texta og svara spurningum.
- Skrifa skýran og skiljanlegan texta. - Skilja venjulegt talað mál.
- Nota íslenskar málfræðireglur við ritun.

Nemi getur hagnýtt almenna þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

- Taka þátt í umræðum um málefni líðandi stundar.
- Nota íslenska tungu á hagnýtan hátt í daglegu lífi.
- Öðlast aukinn orðaforða á íslensku.

Námsmat

Símat með áherslu á leiðsagnarmat sem byggir á vinnu og virkni nema, munnlegt og skriflegt, einstaklings- og paraverkefni.

